

Sygn. akt VI U 2575/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2019 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 22 października 2018 r., znak:(...)

z dnia 23 października 2018 r., znak:(...)

w sprawie: A. R.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego i wysokość emerytury

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do uwzględnienia, przy ponownym ustaleniu kapitału początkowego oraz obliczeniu wysokości emerytury ubezpieczonej A. R., okresu od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r. jako okresu niewykonywania pracy z powodu opieki nad dziećmi wskazanego w art. 7 ust. 5 w związku z art. 174 ust. 2 a i art. 53 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 2575/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 października 2018 r. znak (...) -2011 Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu ponownie ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonej A. R. na dzień 1 stycznia 1999 r. W pkt. 5 tej decyzji organ rentowy wskazał, że do ustalenia kapitału początkowego nie uwzględnił okresu od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r., gdyż okres wychowywania dzieci pokrywa się z okresem opłacania składek na FUSR, okres opłacania składek został uwzględniony przy wysokości świadczenia rolnego. Odrębną decyzją z dnia 23 października 2018 r. o przyznaniu emerytury organ rentowy przyznał ubezpieczonej A. R., po otrzymaniu odpowiedzi z KRUS, emeryturę od dnia (...) to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. W pkt. 2. tej decyzji, zatytułowanym "obliczenie wysokości emerytury", organ rentowy wskazał, że podstawą obliczenia emerytury dla ubezpieczonej A. R. stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Organ rentowy wskazał dalej, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku

równym wiekowi przejścia na emeryturę i podał, że kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 187.532 zł 4 gr, średnie dalsze trwania życia wynosi 262,2 miesiąca, wyliczona kwota emerytury wynosi 715 zł 23 gr i wskazał, że dalej w pkt. II tej decyzji, że emerytura, że wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, poprzez podzielenie kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego przez średnie dalsze trwania, trwanie życia. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że emerytura przyznana od (...) r. w kwocie 715 zł 23 gr jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1.029 zł 80 gr. Emerytury nie podwyższa się, wskazał organ rentowy, gdyż ubezpieczona nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze co najmniej 20 lat. Odwołanie zaskarżające obie wskazane wyżej decyzje wniosła ubezpieczona, wskazując, że decyzja z 22 października 2018 r. obniża wcześniej ustaloną wysokość jej kapitału początkowego z 68.932 zł 38 gr do 47.179 zł 66 gr. Podnosiła ona, iż urodziła, ubezpieczona podnosiła, iż urodziła czworo dzieci, złożyła akty urodzenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, a organ rentowy decyzją z 22 paź..., z 23 października 2018 r. wyłączył z naliczania kapitału początkowego okresu sprawowania opieki nad dziećmi, 6 lat, to jest 72 miesiące. Ponadto ubezpieczona wskazywała, że decyzja z 23 października 2018 r. o przyznaniu jej emerytury, obniżyła wcześniej ustaloną wysokość emerytury z 1.044 zł 99 gr do 715 zł 23 gr. Ubezpieczona uważała, że niezasadnie obniżono jej emeryturę, obniżono w wyniku odmiennego sposobu jej obliczenia i nadmieniła, że pobiera także emeryturę rolniczą z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Podnosiła, że kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego została obniżona z 273.995 zł 87 gr do 187.532 zł 4 gr. Wobec powyższego złożyła ona odwołania od, od, odwołanie od tych dwóch decyzji, domagając się ponownego rozpatrzenia jej sprawy i prawidłowego ustalenia wysokości kapitału początkowego oraz wysokości emerytury. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, iż ubezpieczona nie zgadza się z decyzją z dnia 23 października 2018 r., którą, po otrzymaniu stanowiska Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, przy..., przyznano jej emeryturę od (...) r., to jest od ukończenia wieku emerytalnego, jak również nie zgadza się ubezpieczona z decyzją z dnia 22 października 2018 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. Przedstawiając chronologicznie stan sprawy, organ rentowy wyjaśnił, że na wniosek z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie ustalenia kapitału początkowego, decyzją z dnia 28 marca 2011 r. ustalono wartość kapitału, uwzględniając w stażu okresy składkowe w wymiarze 8 lat i 6 miesięcy oraz okresy nieskładkowe sprawowania opieki nad dziećmi w wymiarze 6 lat. Następnie w dniu 31 sierpnia 2018 r. ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o przyznanie emerytury. Organ rentowy, po analizie akt sprawy, decyzją z dnia 19 września 2018 r. ustalił wysokość kapitału, uwzględniając okresy sprawowania opieki nad dziećmi jako okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, a kapitał początkowy, ustalony powyższą decyzją na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 68.932 zł 38 gr. Natomiast decyzją z dnia 21 września 2018 r. ustalono wysokość emerytury w kwocie zaliczkowej, jednocześnie zawieszając wypłatę świadczenia do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Organ rentowy podnosił dalej w odpowiedzi na odwołanie, iż ubezpieczona od 1986 r. opłacała składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Pismem z dnia 8 października 2018 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w B. poinformował, poinformowała, że ubezpieczona ma prawo do emerytury rolniczej od dnia (...) r. Do wysokości i uprawnień zostały zaliczone okresy pracy w gospodarstwie rolnym od 1 grudnia 1986 r. do 21 września 2018 r. i w świetle powyższego pisma KRUS, zaskarżoną decyzją organ rentowy ustalił wysokość i podjęto wypłatę emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ powódka ma prawo do zbiegu świadczeń. Organ rentowy był zobowiązany do wyliczenia nowej wartości kapitału początkowego. W decyzji z dnia 22 października 2018 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego nie uwzględniono okresu sprawowania opieki nad dziećmi w wymiarze 6 lat, tym samym do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjęto tylko okresy składkowe w wymiarze 6 lat i 6 miesięcy, co w rezultacie spowodowało obniżenie wartości kapitału na dzień 1 stycznia 1999 r. do 47.179 zł 66 gr. Ubezpieczona w odwołaniu domaga się zaliczenia okresu opieki nad dziećmi w wymiarze 6 lat i ustalenia kapitału na poprzednim poziomie, to jest 68.932 zł dwadzieścia, 38 gr. Tak ustalona wartość kapitału początkowego miała bezpośredni wpływ na wysokość emerytury, która w stosunku do kwoty wskazanej w decyzji zaliczkowej uległa obniżeniu. Biorąc pod uwagę przepisy prawa, jak wskazał organ rentowy, nie znajduje, nie znalazł on podstaw do zmiany decyzji i uwzględnienia odwołania ubezpieczonej, zgodnie bowiem z treścią art. 10 ust. 3 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości nie uwzględnia się okresów ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki, jeżeli zaliczone zostały do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Dodatkowo organ rentowy wskazywał, że w sprawie ubezpieczonej pozwany, przy ustalaniu wysokości świadczenia uwzględnił brzmienie cytowanego przepisu ustawy emerytalnej. Ubezpieczona

od 1 grudnia 1986 r. opłacała składki KRUS, okres sprawowania opieki nad dziećmi od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r. pokrywa się z okresem opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze i został zaliczony przy wysokości świadczenia rolniczego. W tej sytuacji w decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 22 października 2018 r. nie uwzględniono okresu sprawowania opieki nad dziećmi. W związku z tym organ rentowy wnosil, jak wskazano wyzej, o oddalenie odwołania. Sąd Okręgowy ustalil i rozważył, co następuje: ubezpieczona A. R. urodziła się (...), a wiek emerytalny 60 lat osiągnęła (...) r. Decyzją z dnia 8 października 2018 r. prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał ubezpieczonej A. R. prawo do emerytury rolniczej od dnia (...)r. Dowód: akta nadesłane do akt niniejszej sprawy przez prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, decyzja karta 145, 146, 147 akt tej sp..., tych akt. Z kolei Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 21 września 2018 r., po rozpoznaniu wniosku A. R. z dnia 31 sierpnia 2018 r. przyznał ubezpieczonej zaliczkę na poczet przysługującej od (...) r. emerytury, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. Zaliczka, zaliczkowo określoną wysokość emerytury wskazano na kwotę 1.044 zł 99 gr i wskazano w pkt. 2. tej decyzji, że emerytura ta zos..., obliczona została przy uwzględnieniu, iż kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 273.995 zł 87 gr, a średnie dalsze trwania życia wynosi 262,2 miesiąca. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, w szczególności poprzez uwzględnienie pisma Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału (...) w B. z 8 października 2018 r., karta 34 akt emerytalnych, organ rentowy wydał dwie decyzje, pierwszą z dnia 22 października 2018 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, gdzie w pkt. III i 2. wskazano, że przyjęto za udowodnione okresy składkowe w łącznym wymiarze 8 lat i 6 miesięcy, to jest 102 miesiące i żadnego okresu nieskładkowego, natomiast w pkt. 5. tej decyzji wskazano, że zakład nie uwzględnił okresu od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r., gdyż okres wychowania dzieci pokrywa się z okresem opłacania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (...), w skrócie (...). Okres opłacania składek, wskazał organ rentowy, został uwzględniony przy wysokości świadczenia rolnego. Następnie decyzją 23 października 2018 r. o przyznaniu emerytury organ rentowy, po rozpoznaniu, po otrzymaniu odpowiedzi z KRUS przyznał..., przyznał A. R. emeryturę od(...)r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego, wskazując w pkt. II tej decyzji, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. W punkcie tym organ rentowy wskazał, że kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 187.532 zł 4 gr. Średnie dalsze trwania życia wynosi 262,20 misię..., miesiąca, miesiący. Wyliczona kwota emerytury wynosi 715 zł 23 gr. Jak wynika z decyzji z dnia 22 października 2018 r. zaskarżonej wraz z decyzją o przyznaniu emerytury przez ubezpieczoną wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia dwa 1990 r. w decyzji z 22 października 2018 r. została ustalona na 47.179 zł 66 gr. Natomiast we wcześniejszej decyzji z dnia 19 września 2018 r. karta 17 i 18 akt emerytury kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 68.932 zł 38 gr. Różnica ta wynikała z faktu, iż w decyzji z 22 października 2018 r. organ rentowy wyłączył okres nieskładkowy od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r. okres opieki nad dziećmi ubezpieczonej, który wcze..., we wcześniejszej decyzji z 19 września 2018 r. został o ponownym ustaleniu kapitału początkowego został uwzględniony. Spór zatem dotyczył kwestii prawnej, czy okres od dwunas..., od 14 mają 1987 r. do 12 maja 1993 r. został przez organ rentowy zasadnie wyłączony ze stażu emerytalnego ubezpieczonej istotnego dla ustalenia wartości kapitału początkowego. W tym zakresie Sąd Okręgowy uznał, iż działanie organu rentowego nie miało podstaw prawnych. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy powołał się na art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Jednolity Tekst Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zmianami. Należy jednak dostrzec, że art. 10 nie miał w ogóle w niniejszej sprawie zastosowania albowiem ubezpieczona jak wynika jasno z decyzji z dnia 21 września dwa tysiące dzie..., 18 r. i kolejnej decyzji z 20 zaskarżonej w niniejszej sprawie z dnia 23 października 2018 r. miała ustaloną emeryturę na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. A więc według nowych zasad według tzw. formuły zdefiniowanej składki. Tymczasem przepis art. 10 ust. 1, 2 i 3 ma zastosowanie, co do zasady do obliczania stażu emerytalnego i wysokości świadczenia do ustalania prawa eme..., do emerytury i obliczania jej wysokości dla świadczeń ustalanych według starych tak zwanych starych zasad, czyli według formuły zdefiniowanego świadczenia. Należy uwagi w kwestii spornej między stronami w tej kwestii prawnej rozpocząć od wstępnej wstępnego podkreślenia, iż ubezpieczona nabywa jednocześnie prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jednocześnie prawo do emerytury rolniczej z ze zbiegiem obu świadczeń. W związku z tym każde z tych świadczeń musi zostać obliczone według zasad właściwych dla emerytury rolniczej i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku tego pierwszego świadczenia zastosowanie będą miały przepisy ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników Tekst Jednolity Dz. U. z 2017

r. pozycjach 2336 ze zmianami. A w przypadku drugiego z tych świadczeń, czyli emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zastosowanie będą miały przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. Zatem każde z tych świadczeń musi być obliczane według przepisów właściwych ustaw. Dlatego w ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy niezasadnie obniżył ubezpieczonej kapitał początkowy, gdyż z je..., z jednej strony okres od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r. został zaliczony ubezpieczonej, jako okres ubezpieczenia społecznego rolników przy ustalaniu wysokości emerytury rolniczej wysokości i prawa emerytury rolniczej. Natomiast ten sam okres był jednocześnie okresem, o którym umowa w art. 7 pkt. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czyli okresem nieskładkowym określonym w tym przepisie, jako przypadający przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okres urlopu wychowawczego urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem w wieku do lat 4 w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie bez względu na liczbę dzieci do 6 lat litera a pkt. 5 art. 7 i na, na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko litera b pkt. 5 art. 7. W stosunku do ubezpieczonej zastosowanie do obliczenia jej stażu emerytalnego w systemie powszechnym pracowniczym będzie miał art. 7 us..., punkt 5 litera a, czyli na każde dziecko do 3 lat przysługiwa..., staż pracy ubezpieczonej powinien zostać powiększony, a okoliczność urodzenia dzieci została potwierdzona złożonymi przez ubezpieczoną w postępowaniu emerytalnym odpisami aktów urodzenia dzieci na kartach od 27 do 30. Przy czym z dokumentów tych wynika, że syn K. urodził się właśnie (...) r., a później urodził się także syn R. oraz syn Ł.. Należy zatem podkreślić, że organ rentowy niezasadnie wyłączył z kapitału początkowego, jako okres nieskładkowy o, po..., sporny między stronami okres opieki nad dziećmi, albowiem ubezpieczona po pierwsze nie uzupełniała żadnego stażu swojego stażu emerytalnego okresami pracy w rolnictwie, gdyż nabywała emeryturę na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. A zatem, jak już wcześniej wskazano przepis ten w ogóle nie miał zastosowania. Natomiast pozostawała do wyjaśnienia kwestia, czy w przypadku, gdy organ rolniczy organ rentowy prezes KRUS zaliczył powyższy sporny okres ubezpieczonej, jako okres ubezpieczenia rolniczego, czy okres ten może być w systemie powszechnym emerytalnym doliczony do stażu emerytalnego ubezpieczonej. W ocenie Sądu Okręgowego jest to konieczne ze względu chociażby na to, że ubezpieczona ma prawo do zbiegu obu świadczeń ubezpieczenia społecznego, emerytury rolniczej przyznawanej z ubezpieczenia społecznego rolników i emerytury pracowniczej przyznawanej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Bezzasadne było zatem wyłączenie z ustalenia kapitału początkowego tego okresu. Sąd Okręgowy podkreśla, iż taki pogląd został wyrażony w orzecznictwie m.in. w wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach w sprawie IV U 1074/15 z dnia 19 lipca 2016 r. LEX nr 2091493 i w wyroku tym wydanym w niemal identycznym stanie faktycznym z jakim mamy do czynienia w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy podkreślał, że podkreślił, że okoliczność, iż czasowo okresy ubezpieczenia społecznego rolników i opieki nad dziećmi nakładały się na siebie nie oznacza, że do ustalenia emerytury rolniczej uwzględniono ubezpieczonej okres urlopu bezpłatnego udzielonego na wychowanie córki. Okres od 1 listopada 1975 r. do 31 października 1978 r. w stanie faktycznym sprawy Sądu Okręgowego w Siedlcach został uwzględniony do ubezpieczonej został uwzględniony ubezpieczonej do emerytury rolniczej, jako okres pracy w gospodarstwie rolnym, a od 1 lipca 1977 r. również, jako okres ubezpieczenia społecznego rolników. I we wskazanym okresie ubezpieczona R. Ł. była osobą ubezpieczoną na gruncie dwóch różnych systemów ubezpieczenia. Sąd Okręgowy podkreślił, że nie ulega przy tym wątpliwości, że przebywając na urlopie bezpłatnym u pracodawcy ubezpieczona mogła pracować w gospodarstwie rolnym. W tym samym czasie mogła również realizować i realizowała, przebywając na urlopie bezpłatnym opiekę nad małoletnim dzieckiem w wieku do lat 4. W tych okolicznościach nie ulega wątpliwości, że odmowa wyliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu sprawa..., sprawowania przez ubezpieczoną opieki nad dzieckiem w wieku do 4 lat, jako okresem nieskładkowym jest nieuzasadniona. Dlatego Sąd Okręgowy w Siedlcach uwzględnił ten okres do stażu emerytalnego ubezpieczonej i zmieniając zaskarżoną decyzję i ustalając kapitał początkowy. W ocenie Sądu Okręgowego właśnie prawidłowe zgodne z prawem działanie organu rentowego nie mogło pozbawiać ubezpieczonej prawa do uwzględnienia spornego okresu od 14 maja 1987 r. do 12 maja 1993 r., jako okresu nieskładkowego. Przy czym pamiętać także należy, że dla potrzeb ustalania kapitału początkowego okres ten zgodnie z art. 174 ust. 2 w związku z art. 53 ust. 1 punkcie pkt. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych traktowany jest jako okres składkowy, albowiem art. 174 ust. 2 a stanowi, że przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w artykule 7 pkt. 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt. 2, a art. 53 ust. 1 pkt. 2 wskazuje, że emerytura

wynosi m.in. w pkt. 2 po 1,3 podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych. Dlatego Sąd Okręgowy uznając działanie organu rentowego za pozbawione podstaw prawnych zmienił zaskarżone decyzje i orzekł, jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477 ze znaczką 14 par. 2 k.p.c., uwzględniając odwołanie ubezpieczonej. Na tym wygłoszenie ustnego uzasadnienia wyroku zakończono.